

Onderwerp **Masterplan Orvelte 2025**

Informatie

Datum	11 maart 2019	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Hilda Teijema	☒ Financieel adviseur: Henk Heijnen
Zaaknummer	1383217	☐ Personeelsconsulent:
Portefeuillehouder	Burgemeester Damsma	☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☒ Communicatieadviseur: Nick van Iddekinge en Didy te Velde
		☐ Inkoopadviseur:
		☐ Afdeling:
		☒ Naam medewerker: Wiebe Oosterhof, Gerard Epping, Mylotte Huisjes
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

Aanleiding

Het dorp Orvelte is als levendig monumentendorp één van de mooiste dorpen in Drenthe. Het esdorp dat sinds 1967 de status van beschermd dorpsgezicht heeft, trekt jaarlijks meer dan 200.000 bezoekers. Hiermee is Orvelte de grootste toeristische trekpleister binnen onze gemeente en daarmee neemt Orvelte een belangrijke positie in.

Karakteristiek, en daarmee ook de kracht van Orvelte, is dat het een dorp is waar wonen, werken, ondernemen en recreëren samen gaan. Geen slapend museumdorp dus, maar een levendig dorp waar het goed leven is.

Aan de andere kant kent Orvelte een geschiedenis waarbij partijen vaak onderling niet op één lijn zaten en de diverse belangen vaak botsten. De laatste jaren is dit beeld in positieve zin veranderd en zijn partijen op een positieve manier met elkaar in gesprek om te komen tot gezamenlijke afspraken.

Daarnaast staan er vanuit de gemeente investeringen in het dorp op het programma in het kader van het onderhoud en de kwaliteit van de openbare ruimte.

Dit alles heeft geleid tot de gedachte dat nu het goede moment is om met een integrale blik naar de toekomst van Orvelte te kijken.

Informatie besluitvorming college/raad

Collegebesluit

Op 17 oktober 2016 heeft het college het besluit genomen om het traject op te starten, samen met het dorp, en een toekomstvisie voor Orvelte op te stellen.

Op 12 september 2017 heeft het college de bestuursopdracht masterplan Orvelte vastgesteld.

Presentatie commissie Algemeen Bestuur

Op 30 november 2017 hebben Marc Hoogland (voorzitter OPO) en Henk Lindhout (voorzitter VABO) een presentatie verzorgd in de commissie Algemeen Bestuur. Hierin hebben zij een toelichting gegeven op het proces tot nu toe en de voortgang daarvan.

Organisatie in Orvelte tijdens het proces van de totstandkoming masterplan

Opdrachtgevers

Vereniging Algemeen Belang Orvelte (VABO):(voorzitter)
Ondernemersvereniging Promotie Orvelte (OPO): (voorzitter)
Stichting Orvelte Poort: (plv. voorzitter)
Stichting Drents Landschap: (directeur)
Gemeente Midden-Drenthe: Burgemeester Damsma

Projectgroep

De projectgroep bestaat uit een afvaardiging van personen uit de volgende organisaties:

Vereniging Algemeen Belang Orvelte (VABO)
Ondernemersvereniging Promotie Orvelte (OPO)
Stichting Orvelte Poort
Stichting Drents Landschap
Gemeente Midden-Drenthe

Afgelopen periode hebben we ongeveer 2x per maand vergaderd en hebben we de voortgang besproken en de lopende gang van zaken.

Dorpsbijeenkomsten

We hebben in totaal 5 dorpsbijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten mochten inwoners/ondernemers ideeën aandragen en zijn ze meegenomen in het proces.

Deze dorpsbijeenkomsten zijn noodzakelijk geweest om alle inwoners betrokken te houden.

Themagroepen/werkgroepen

Het is de bedoeling dat de werkgroepen aan de slag gaan met de ideeën/acties uit het masterplan. Voor de inwoners/ondernemers uit Orvelte heeft het proces behoorlijk lang geduurd. Om die reden is er voor gekozen om alvast met bepaalde acties vooruitlopend op het masterplan aan de slag te gaan. Hierbij kan je denken aan het verhaal van Orvelte, een werkgroep openbare ruimte e.d. Dit zorgt ervoor dat de inwoners toch betrokken blijven.

Wat hebben we gedaan om te komen tot een masterplan

We hebben de inwoners gevraagd welke acties nodig zijn om Orvelte een levendig dorp te houden. Het blijkt lastig om informatie boven tafel te krijgen die gericht is op de toekomst. Veel van de informatie gaat over de huidige stand van zaken.

Om een goede basis onder het masterplan te leggen hebben we ervoor gekozen om een aantal onderzoeken te doen. Het betreft de volgende onderzoeken: het merk Orvelte, een erfgoedonderzoek en een adviesvraag naar de verkeerssituatie.

Onderzoek het 'merk' Orvelte

Ondanks de grote bezoekersaantallen die naar Orvelte komen, is er tot nu toe nog nooit onderzoek geweest naar de klantbeleving. Hoe ervaart de toerist Orvelte en wat zijn redenen om Orvelte te bezoeken? We willen graag van buitenaf het dorp bekijken, omdat we zien dat langzaam de bezoekersaantallen teruglopen en de ondernemers op zoek zijn naar hun (gezamenlijke) identiteit. Vragen die hierbij een rol spelen zijn: Wat vindt de (potentiële) bezoeker van het dorp, wat is de

identiteit van Orvelte en hoe kunnen we deze versterken ten behoeve van de toekomstbestendigheid van het dorp?

Het Bureau Ruimte en Vrije tijd heeft hier onderzoek naar gedaan. Dit onderzoek is afgerond en is als bijlage bij het masterplan opgenomen.

Onderzoek erfgoed Orvelte

Vanuit het dorp kregen we signalen dat de aandacht te veel is gericht op recreatie en toerisme en dat de pijler erfgoed wordt gemist in het verhaal. Dit hebben we in de projectgroep besproken en wij kwamen tot de conclusie dat een erfgoedonderzoek ook een belangrijk element is voor het masterplan. Het Overstigt heeft een waardestellend onderzoek naar erfgoed afgerond. Daarbij is vooral gekeken hoe we het erfgoed als zinvol voor de toekomst zien en welke ruimte er is voor ontwikkeling van het erfgoed en haar bestemmingen. Dit onderzoek is afgerond en is als bijlage bij het masterplan opgenomen.

Adviesvraag Verkeer

Daarnaast is er behoefte aan advies over de zich al jaren voortslepende problematiek van verkeersstromen en parkeren in en om het dorp Orvelte. Wij hebben aan het bureau BVA gevraagd om een advies op te stellen over het optimaliseren van de verkeersstromen en verkeersafwikkeling van en naar parkeerplaatsen, alsook de routing van voetgangers in het dorp, bewoners, familie/vrienden, ondernemers/werknemer, leveranciers en gasten. Dit onderzoek is afgerond en is als bijlage bij het masterplan opgenomen.

3 pijlers

Door deze onderzoeken ontstaan er 3 pijlers die het masterplan een betere basis geven. Deze 3 pijlers zijn onafhankelijke onderzoeken, waarmee we bewust afwegingen kunnen maken. Dit zorgt ervoor dat de discussie zich niet afspeelt op basis van meningen, maar op basis van feiten. Dit zorgt naar ons idee, uiteindelijk voor meer draagvlak in het dorp Orvelte. Deze 3 pijlers worden gecombineerd met de opbrengsten uit de dorpsbijeenkomsten, die door de themagroepen zijn uitgewerkt.

Oprichten dorpscoöperatie

Eén van de acties uit het masterplan is het oprichten van een uitvoeringsorganisatie om de “motor” van Orvelte draaiende te houden. Iemand moet verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het masterplan en alle andere zaken in en rondom Orvelte. Samen met de projectgroep hebben we hierover gebrainstormd en zijn we tot de conclusie gekomen om een dorpscoöperatie op te richten. Een voordeel hiervan is dat alle partijen in één coöperatie zijn vertegenwoordigd en evenveel zeggenschap hebben. Daarnaast kan een coöperatie samenwerkingen aangaan met de gemeente en bijvoorbeeld het Drents Landschap.

Ook een voordeel van de coöperatie is, dat ze geld mogen verdienen. Dit geld kan weer ten gunste van Orvelte worden ingezet. Gedacht wordt om een dorpscoördinator in te zetten, die het dagelijks reilen en zeilen regelt. Dit is vergelijkbaar met de situatie in Bourtange, waar we met de projectgroep een bezoek hebben gebracht.

Inhoud masterplan en uitvoeringsprogramma met investeringskalender

Inhoud masterplan

Voor het masterplan is een missie en visie opgesteld en een overkoepelend thema. Dat overkoepelende thema is erfgoedwaarden beleven.

De missie van Orvelte is als volgt:

Orvelte is het meest authentieke Drentse esdorp, waar erfgoed wordt behouden, waar bewoners fijn kunnen wonen, waar ondernemers goed kunnen ondernemen en waar toeristen, jong en oud, kunnen leren en genieten.

De visie van Orvelte is als volgt:

In Orvelte worden erfgoedwaarden behouden en waar mogelijk versterkt, maar tegelijkertijd staat Orvelte niet stil en beweegt het met de tijd mee. Hierdoor blijft Orvelte uniek en onderscheidend, en aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en toeristen.

Alle acties die zijn opgehaald tijdens de dorpsbijeenkomst en de onderzoeken hebben geleid tot een aantal bouwstenen. Deze bouwstenen zijn de dragers van het masterplan. In de bouwstenen zijn de kwaliteiten van die bouwsteen benoemd en de koers. Daarnaast zijn de acties, opgehaald uit het dorp, gekoppeld aan een bouwsteen.

In de bijlagen van het masterplan is nog een tijdspad opgenomen van het gehele proces, de inbreng van de bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden op de eerste dorpsbijeenkomst en alle publicaties gedurende het proces.

Al deze onderdelen samen maakt dat het dorp Orvelte aan de slag kan met uitvoering te geven aan het masterplan.

Dit masterplan is als bijlage 1 bij dit voorstel opgenomen.

Uitvoeringsprogramma met investeringskalender

Om de uitvoering van het masterplan mogelijk te maken is het belangrijk om inzicht te geven in de kosten. Allereerst hebben we de acties in een tijdspad gezet. Omdat de meeste acties door het dorp worden opgepakt, kan niet alles gelijk worden opgepakt. Om die reden is een planning met tijdspad opgenomen.

Voor een heel aantal van de acties is ook budget nodig. Dit budget is onderverdeeld in bijdrage gemeente, Het Drents Landschap, bijdrage uitvoeringsorganisatie (partijen uit Orvelte), subsidies en overig (bv provincie).

Dit uitvoeringsprogramma is als bijlage 2 bij dit voorstel opgenomen.

In het gemeentelijk uitvoeringsprogramma dat in de gemeenteraad van 7 maart 2019 is vastgesteld, zijn de financiële middelen vastgelegd om grotendeels uitvoering te kunnen geven aan het masterplan. Deze middelen dekken niet de gehele wens vanuit het uitvoeringsprogramma. Er zullen keuzes door het dorp gemaakt moeten worden, omdat de beschikbare bedragen lager zijn dan de gevraagde bedragen. We kunnen wel een start maken met uitvoering te geven aan het masterplan en kijken of we nog op een andere manier geld kunnen generen, bijvoorbeeld door een bijdrage van de provincie.

Besluitvorming VABO en OPO omtrent masterplan

De Vabo heeft een speciale ledenvergadering afgeroepen over het masterplan. Tijdens deze ledenvergadering hebben de leden unaniem ingestemd met het masterplan.

De OPO heeft ook in zijn vergadering gestemd over het masterplan. De leden van de OPO hebben ook unaniem ingestemd met het masterplan.

Participatietraject

Dit traject om te komen tot een masterplan hebben we vanaf het begin in gezamenlijkheid op gepakt. Elke stap in het proces is door de partijen gezamenlijk genomen. Dit heeft veel voordelen, omdat het proces op deze manier transparant is geweest met veel over en weer discussie. Alle onderwerpen zijn besproken en steeds werd gezamenlijk gezocht naar een oplossing.

Een nadeel van dit participatietraject is geweest dat het erg lang heeft geduurd. Hierdoor was het lastig om inwoners en ondernemers geïnteresseerd te houden. Zij wilden gewoon actie.

Een voordeel van het lange traject is wel geweest, dat er op dit moment veel draagvlak is voor het plan en het lijkt dat er weinig weerstand is vanuit het dorp, wat in het begin nog vaak duidelijk hoorbaar en merkbaar was.

Voorstel

Toelichting voorstel

Het masterplan Orvelte 2018-2025, inclusief uitvoeringsprogramma en investeringskalender vast te stellen.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven.

Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

Risico's

Inzet en planning is een risico. Het dorp bepaalt het tempo. Concreet houdt dat in, dat we afhankelijk zijn van de inzet van de werkgroepleden, de themagroepleden en de inwoners. Uiteindelijk zijn het allemaal vrijwilligers, die hun vrije tijd inzetten voor het dorp. Hierdoor kan het proces wel vertraagd worden, waardoor de energie (vanuit het dorp) en inzet ook langzaam wegebt.

Financiële gevolgen

In het gemeentelijk uitvoeringsprogramma 'Naoberkracht Midden-Drenthe' is al geld gereserveerd voor het masterplan Orvelte. Dit betreft incidenteel € 50.000 in 2019 waarbij het voornemen is om voor de begroting 2020 ook een zelfde bedrag op te voeren." Structureel is er € 30.000 beschikbaar gesteld (€ 20.000 zijnde kapitaallasten van een investering van € 265.000 en € 10.000 exploitatiebijdrage).

Dit bedrag komt niet geheel overeen met de wens vanuit de investeringskalender. Er zullen keuzes door het dorp gemaakt moeten worden, omdat de beschikbare bedragen lager zijn dan de gevraagde bedragen. Wat tot nu toe aan geld beschikbaar is gesteld, geeft het dorp wel een kans om een mooie start te maken. Daarnaast wordt er nog gezocht naar andere mogelijkheden voor financiering, bijvoorbeeld de provincie.

Personele gevolgen

Er zijn geen personele gevolgen. Bij de uitvoering van de acties wordt wel expertise vanuit de gemeente ingezet. Dit hoort bij het normale takenpakket.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Publicatieniveau

Openbaar.

Overig

Niet van toepassing.

Vervolgprocedure/communicatie

Om uitvoering te kunnen geven aan het masterplan wordt er eerst een coöperatie opgericht. De coöperatie gaat uitvoering geven aan het masterplan. De gemeente zal een samenwerkingsovereenkomst met deze coöperatie aangaan.

We versturen een persbericht over vaststelling van het masterplan.

Voor college:

In de commissie algemeen bestuur wordt het masterplan Orvelte gepresenteerd, deze presentatie wordt voorafgaand nog voorgelegd aan het college.

Bijlagen

- Bijlage 1: Masterplan
- Bijlage 2: Uitvoeringsprogramma